

Artikelsgewijze toelichting
Ontwerpregeling voor de
Gemeenschappelijke Regeling
Uitvoeringstaken Natuur en
Omgeving

mei

Datum: 18 september 2025

Versie: 0.99

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
HOOFDSTUK I: Algemene bepalingen.....	4
HOOFDSTUK II: Doelstelling, taken , bevoegdheden	5
HOOFDSTUK III: Bestuur	6
HOOFDSTUK IV: Organisatie.....	7
HOOFDSTUK V: Financiën.....	8
HOOFDSTUK VI: Overige bepalingen	9
HOOFDSTUK VII: Slotbepalingen	11

INLEIDING

Om tot een wettelijke verankering te komen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn het ministerie van LNVN en de twaalf provincies overeengekomen om

- (a) Een wettelijk traject te starten – via een AMvB onder de Omgevingswet – waarmee de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) een formele wettelijke status verkrijgt, waardoor overheden stapsgewijs verplicht zullen worden om hun natuurwaarnemingen te laten registreren bij de NDFF, en
- (b) Een gemeenschappelijke regeling te treffen (conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)) bij wie het formeel beheer van de NDFF wordt neergelegd. De naam van de uitvoeringsorganisatie wordt: Uitvoeringsorganisatie Natuur en Omgeving (UNO).

Achterliggende overwegingen bij dit voornemen zijn:

- de in Nederland aanwezige natuurwaarnemingen (monitoringdata) zo veel als mogelijk op één plek beschikbaar te hebben voor iedereen die daar behoefte aan heeft,
- de natuurwaarnemingen ‘gratis’ ter beschikking te stellen met inachtneming van de Europese kaders en richtlijnen en nationale wetgeving, verwerkt in het ‘Opendatabeleid’ van de NDFF,
- het beheer van de NDFF te kunnen financieren vanuit bijdragen van het Rijk en de twaalf provincies door deze taak formeel neer te leggen bij een publieke organisatie .

HOODFSTUK I: Algemene bepalingen

Deze regeling wordt aangegaan door de twaalf provincies.

Belangrijk uitgangspunt bij deze regeling is dat de twaalf deelnemende provincies het van belang achten om een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie te hebben, verankerd binnen het publieke domein, waarin zij gezamenlijk uitvoerende taken kunnen beleggen. De ontwerpregeling is dan ook gebaseerd op het model van de bedrijfsvoeringsorganisatie, zoals omschreven in de Wgr.

Gelet op het karakter van de taken die bij UNO worden neergelegd, speelt *gezamenlijkheid* en *solidariteit* een belangrijke rol. Deze thema's zijn dan ook leidraad voor de inrichting van deze regeling.

Het beheer van de NDFF wordt de eerste taak van UNO. Op termijn kan het takenpakket van UNO worden uitgebreid.

HOOFDSTUK II: Doelstelling, taken, bevoegdheden

Artikel 3 - Belang en algemene taak

In Nederland zijn de provincies verantwoordelijk voor het natuurbeheer. Bovendien neemt het belang voor natuur in zijn algemeenheid neemt toe. Hierop anticiperend willen de provincies een gemeenschappelijke regeling treffen om uitvoerende taken inzake natuur en omgeving waarvoor geen provinciaal beleid nodig is, neerleggen bij een publiekrechtelijke organisatie en daarmee de democratische legitimiteit ervan blijvend waarborgen.

Artikel 4 - Wettelijke taak

De wettelijke taak voor het beheer van de NDFF (conform AMvB) is de eerste taak die wordt neergelegd bij UNO.

De opzet van de regeling is zodanig dat extra taken aan de gemeenschappelijke regeling kunnen worden toevertrouwd.

Artikel 5 - Bevoegdheden

Dit artikel borgt dat er geen taken worden neergelegd bij UNO die een verordenende bevoegdheid vereisen. De organisatie maakt namelijk zelf geen beleid, maar voert het beleid van de deelnemers uit.

HOOFDSTUK III: Bestuur

Artikel 6 - Samenstelling

UNO wordt bestuurd door haar deelnemers. Elke deelnemer (college) wijst een lid en plaatsvervanger aan. Daarnaast zijn er spelregels over beëindiging en opvolging.

Voorts kan het bestuur adviseurs aanstellen. De adviseurs mogen wel deelnemen aan de beraadslagingen, maar hebben geen stemrecht. Alleen door de deelnemers aangewezen leden van het bestuur hebben stemrecht.

Artikel 7 - Werkwijze

Het bestuur van UNO functioneert als collegiaal bestuur, waarbij het de intentie is om besluitvorming zo veel als mogelijk in goede harmonie te laten plaatsvinden, zonder de mogelijkheid om besluitvorming te kunnen 'belemmeren' als gevolg van een vetorecht. Ieder bestuurslid heeft één stem en besluiten vereisen tenminste een drievierde meerderheid, tenzij op basis van andere wettelijke vereisten unanimitéit nodig is. Concreet betekent dit dat bij besluiten – behoudens de uitzonderingen waarvoor unanimitéit nodig is - tenminste negen van de twaalf bestuursleden moeten instemmen.

De drievierde meerderheid, is de vertaling van de uitgangspunten van *gezamenlijkheid* en *solidariteit*. Volledigheidshalve wordt vermeld dat de drievierde meerderheid een andere verhouding is dan een volstrekte meerderheid zoals in de Provinciewet beschreven. Hiermee wijkt de stemverhouding voor het nemen van besluiten door het bestuur van UNO af van de gangbare verhouding.

Verder zijn de vergaderingen van het bestuur in beginsel openbaar, stelt het bestuur een reglement van orde op en worden ingezetenen van provincies en belanghebbenden via de reguliere procedures bij de colleges en de Provinciale Staten van de provincies betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de aan de regeling opgedragen taken.

Artikel 8 - Verantwoording en informatie

Een bedrijfsvoeringsorganisatie informeert en legt verantwoording af aan de deelnemers en de Provinciale Staten. Dit zal geschieden conform de wettelijke vereisten zoals die zijn opgenomen in de Wgr.

HOOFDSTUK IV: Organisatie

Artikel 9 - Voorzitter

Behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 10 - Secretaris

Het is aan het bestuur om een secretaris aan te wijzen. Voorgesteld wordt dat bij de start van UNO een externe secretaris wordt aangetrokken. Deze draagt gedurende de opstartfase zorg voor de benodigde administratieve inrichting van de uitvoeringsorganisatie, het archiefbeheer inricht, de bestuursvergaderingen faciliteert en alle andere zaken regelt die nodig zijn om de organisatie te laten functioneren. Eventueel kan op termijn de rol van secretaris door een van de deelnemers worden geleverd.

HOOFDSTUK V: Financiën

Artikel 11 – Regelingen

De essentie van dit artikel is dat het bestuur van UNO via voorschriften vastlegt hoe de financiële administratie wordt gevoerd, door wie die wordt uitgevoerd en hoe het geldelijk beheer wordt vormgegeven. Het wettelijk kader hiervoor is het Besluit begroten en verantwoorden decentrale overheden en de Financiële verordening van UNO.

Artikel 12 – Kadernota

Dit artikel borgt dat Provinciale Staten voldoende tijdig worden geïnformeerd over aanstaande wijzingen van de begroting van UNO. Strikt formeel gaat het om informatieverstopping. Naleving van dit artikel is een wettelijke verplichting, zoals opgenomen in de Wgr.

Artikel 13 – Begroting

Dit artikel waarborgt dat alle deelnemers aan UNO – zolang zij lid zijn van die regeling – voldoen aan de daaruit voortvloeiende financiële verplichtingen. De begroting wordt eerst ter zienswijze voorgelegd aan de Provinciale Staten van de deelnemende provincies. Het bestuur stelt de begroting vast met inachtneming van de ingediende zienswijzen.

Alleen na het doorlopen van de exit-procedure kan een deelnemer uittreden en pas daarna ontvallen de financiële verplichtingen die voortvloeien uit deelname (zie ook artikel 17 en 18).

Alle beschreven onderdelen van dit artikel vloeien rechtstreeks voort uit de wettelijke vereisten zoals opgenomen in de Wgr.

Artikel 14 – Jaarrekening

Het proces van de jaarrekening volgt het wettelijk kader, zoals opgenomen in de Wgr. De inhoud, zoals hoe om te gaan met eventuele verdeling van baten en lasten, het wel/niet opbouwen van reserves voor continuïteitsborging, etc. wordt uitgewerkt in een financiële verordening. Die verordening wordt door het bestuur van UNO vastgesteld.

HOOFDSTUK VI: Overige bepalingen

Artikel 15 - Archief

De Archiefwet is ook van toepassing op UNO. De keuze voor de archiefbewaarplaats is aan de deelnemers. Gelet op het feit dat de huidige beheerorganisatie van de NDFF opereert vanuit IPO/BIJ12 te Utrecht, is gekozen voor de vestigingsplaats Utrecht.

Vooruitlopend op de nieuwe Archiefwet wordt in deze regeling gesteld dat de secretaris een archivaris aanstelt. De wijze waarop de secretaris dat doet, is aan de secretaris. Toezicht erop wordt uitgevoerd door de archivaris van de Provincie Utrecht.

Artikel 16 - Toetreding

Deze regeling is exclusief voor provincies. Mede-overheden zullen niet kunnen deelnemen in deze regeling.

Vanuit de wetgeving moet het mogelijk zijn om als deelnemer aan een gemeenschappelijke regeling kunnen toetreden en uittreden, ook als bij de start alle potentiële deelnemers (de twaalf provincies) al toetreden. Immers kan een provincie uittreden en later weer toetreden.

Zolang de twaalf provincies deelnemer blijven in de regeling, zal dit artikel niet toegepast hoeven worden.

Artikel 17 - Uittreding

Indien een provincie besluit tot uittreding dan zal dit door de betreffende provincie kenbaar worden gemaakt aan het bestuur van UNO. Het bestuur start dan een procedure om in overleg met alle deelnemers een uittredingsplan op te stellen, waarin de consequenties voor de uittredende provincie en de consequenties voor de blijvende provincies worden verwerkt.

Het uittredingsplan wordt vastgesteld door het bestuur en daarna doorgeleid naar de provincie die wil uittreden. Vervolgens neemt deze provincie een definitief besluit om al dan niet uit te treden.

Afspraken over de financiële afwikkeling maken onderdeel uit van het uittredingsplan. En daartoe bevat artikel 18 een handvat als leidraad.

De datum van uittreding wordt bepaald op 1 januari van het jaar nadat de betreffende provincie haar definitieve besluit tot uittreding heeft genomen en het bestuur van UNO daarover heeft geïnformeerd.

Artikel 18 - Uittreedsom

In beginsel wordt de uittreedsom als volgt bepaald:

Het jaar van uittreding is bepalend. De hoogte van de uittreedsom is de som van 100% plus 67% plus 33% van de bijdrage die de uitredende provincie zou moeten betalen als deelnemer in het jaar van uittreding. Of te wel: tweemaal de jaarlijkse bijdrage.

Het is aan het bestuur om een uitzondering te maken op deze regel, maar daarvoor is unanimititeit nodig.

Zolang de provincie nog deelnemer is in de regeling, is zij vanzelfsprekend haar financiële bijdrage verschuldigd. Dus ook gedurende de tijd / het proces om tot het besluit tot definitieve uittreding te komen.

Artikel 19 - Wijziging

Gelet op het bijzondere karakter van deze regeling waarbij gezamenlijkheid en solidariteit van belang zijn en blijven, worden wijzigingen pas aangenomen bij tenminste drie vierde meerderheid van de deelnemende colleges.

Artikel 20 - Opheffing

Voor opheffing van de regeling is hetgeen genoemd onder artikel 19 onverkort van kracht, dus ook hier een ten minste drie vierde meerderheid vereist.

HOOFDSTUK VII: Slotbepalingen

Artikel 21 - Duur

In plaats hiervan iets opnemen over de onbepaalde duur van de regeling.

Artikel 22 - Evaluatie

Met dit artikel wordt het bestuur van UNO verplicht om eens in de vier jaar een evaluatie uit te voeren.

Artikel 23 - Bekendmaking en inwerkingtreding

Met het ministerie van LNVN is afgesproken dat de regeling in werking treedt tegelijkertijd met de algemene maatregel van bestuur waarmee het natuuregister een wettelijke status krijgt.

Artikel 24 - Citeerwijze

De tekst van deze regeling wordt aangehaald als gemeenschappelijke regeling Uitvoeringstaken Natuur en Omgeving. Op basis van deze regeling wordt een bedrijfsvoeringsorganisatie opgericht met de naam: Uitvoeringsorganisatie Natuur en Omgeving (UNO).